

Salon kaupunki
kaupunginhallitus
PL 77, Tehdaskatu 2
24101 Salo

Lähtetäjä ja yhteystiedot:

Kiskon Kirkkojärven hoitoyhdistys ry. *c/o Juha Punta, puheenjohtaja*
Kirkonkyläntie 32
25470 Kisko
puh. 044-7221322
e-mail: juha.punta@punta.fi

KIRJELMÄ

Kiskon jätevesihuollon parantaminen

Kiskon Kirkkojärvi

Kiskonjoen vesistö on eteläisen Suomen arvokkaimpia jokivesistöjä. Vesistö on valittu MMM:n asettaman suojeluvesityöryhmän mietinnössä (Komiteamietintö 1977), YM:n asettaman vesistöjen erityissuojelutyöryhmän mietinnössä (1992) ja pohjoismaisen ministerineuvoston raportissa (1990) erityissuojelua kaipaavaksi vesistöksi. Pääkaupunkiseudun läheisyydestä johtuen vesistön virkistyskäyttö on merkittävää.

Vesistön toiseksi suurin järvi on Kiskon Kirkkojärvi. Kirkkojärvi on luonnostaan savisamea, rehevä ja matala läpivirtausjärvi. Järveen kohdistuu runsasta ravinnekuormitusta. Suuret ravinnepitoisuudet näkyvät mm. runsaana vesikasvillisuutena ja leväkukintojen esiintymisenä kesäisin. Kirkkojärvi on luokiteltu uusimman pintavesien ekologisen tilaluokituksen mukaan välttäväksi.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016-21 tavoitteena on, että vesien tilan heikkeneminen estetään ja että vuoteen 2021 mennessä saavutetaan niiden hyvä ekologinen ja kemiallinen tila. Keinoina ovat pinta- ja pohjavesien suojeleminen, parantaminen ja ennallistaminen.

EM. vesienhoitosuunnitelmaan kuuluvassa Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelmassa (ks. liite) on Kirkkojärven fosforikuormitusta vähennettävä voimakkaasti, jotta se saavuttaisi hyvän tilan. Ohjelmassa esitetään yhdyskuntien osalta jätevedenpudistuksen tehostamista ja laajentamista ja rakennettavaksi uusi siirtoviemäri Kisko-Muurlaan. Ensisijainen vastuu toimien toteuttamisesta on ohjelman mukaan niillä toimijoilla (toiminnanharjoittajat, kansalaiset, järjestöt), jotka vaikuttavat toimillaan vesien tilaan. *Vesienhoitolain mukaan kunnalla on kuitenkin vastuu vesienhoitolain yleisestä kehittämisestä ja järjestämisestä alueellaan.*

Kiskonjoen vesistöön (FI0200083) kuuluu Kirkkojärvestä mereen laskeva osuus. Saarenjärvi ja Vähäjärvi kuuluvat lintuvesien suojeluohjelmaan ja seutukaavan SL-alueeseen. Kiskonjoen vesistö on suojeltu koskiensuojelulailla. Kiskonjoki kuuluu valtioneuvoston hyväksymän kalatiestrategian kärkikohteisiin. Kiskon Kirkkojärven alapuolinen Kiskonjoki kuuluu Varsinais-Suomen Natura-

alueisiin (FI0200083). Erityiskohdelajeina ovat jokihelmisimpukka ja vuollejokisimpukka, joita esiintyy myös Kiskonjoessa. Natura-kohteiden luontoarvoja ei saa vaarantaa.

Kosken ruukin alue sekä Hålldamin patoalue ovat valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia ympäristöjä. Jo päätetyn aikataulun mukaan näille alueille suunniteltujen kalateiden rakentaminen alkaa vuonna 2019. Suunnitelmien mukaan ne valmistuvat vuonna 2020 ja toimintaa aletaan seurata aktiivisesti vuonna 2021. Kyseiset kalatiet tulevat mahdollistamaan vaelluskalojen, mm. meritaimenen nousun koko vesistöön, Kirkkojärveen ja ylös Kurkelanjokea. Asia on merkittävä Salon kaupungille.

Kiskon Kirkkojärven hoitoyhdistys ry

Kiskon Kirkkojärven hoitoyhdistyksen (perustettu v. 1989) toimialue käsittää Kiskon vesistöön kuuluvan Kiskon Kirkkojärven lähiympäristöineen. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää vesiensuojelua toimialueellaan, estää Kirkkojärven rehevöitymistä, parantaa sen veden laatua ja edistää näin asukkaiden viihtyisyyttä. Kirkkojärven hoitoyhdistys on systemaattisesti ponnistellut järven tilan parantamiseksi mm. erilaisten kunnostustoimien muodossa.

Yhdistyksen jäsenmäärä v. 2017 on 150 yksityistä henkilöä ja 4 yhdistystä. Pysyvän asutuksen lisäksi Kirkkojärven rannoilla on noin 250 kesämökkikiinteistöä. Hoitoyhdistyksen jäsenistä suurin osa muodostuu Kiskon Kirkkojärven läheisyydessä vapaa-aikanaan asuvista henkilöistä.

Nykytilanne

Kiskon jätevesihuolto on ollut jo vuosikymmenet Toijan puhdistamon varassa. Viime vuosien investointi paineviemärijärjestelmään on parantanut tilannetta. Tavoite on kuitenkin saada kaikki kiinteistöt jätevesijärjestelmän piiriin, milloin se teknisesti ja taloudellisesti on mahdollista.

Puhdistamon toiminnasta on tehty vuosien varrella lukuisia huomautuksia, koska sen laatukriteerit eivät täyty. Kirkkojärven ravinnekuormitus on liian suuri.

Puhdistamon kapasiteetti on laskennallisesti kaksinkertainen jätevesimäärään nähden, mutta ajoittaisten hulevesien määrä aiheuttaa jokaisen pidemmän sadejakson aikana ylivuodon ja jätevesien valumisen puhdistamattomina järveen, ja sitä kautta koko vesistöön. Tämä koskee itse puhdistamoa ja runkoviemärin pumppuasemia järven välittömässä läheisyydessä.

Kirkkojärven ulkoista kuntoa on yritetty parantaa vapaaehtoisin, hoitoyhdistyksen ja yksityisin toimin ruovikoiden niitolla, särkikalojen poistokalastuksella jne., mutta ne eivät tietenkään ole poistaneet itse perusongelmaa; orgaanisten aineiden aiheuttamaa ylikuormitusta järven ravinnetasapainoon.

Edellä esitetyn vuoksi on tärkeää, että Kiskon Kirkkojärven yläjuoksun ja järveen laskevan Kurkelanjoen yhtymäkohdassa sijaitsevan Toijan puhdistamon jätevesiasiat saadaan kuntoon mahdollisimman nopeasti.

Ehdotukset ja ratkaisumallit tilanteen parantamiseksi

Kiskon Kirkkojärven hoitoyhdistys ry. jätti vuosi sitten Salon kaupungille kansalaisadressin, jossa ilmaistiin asukkaiden huoli jätevesitilanteesta ja sen vaikutuksesta Kirkkojärven tilaan. Samalla esitettiin konkreettisenä ehdotuksena runkoviemärin rakentamista välille Toija-Muurla, ja Kiskon jätevesien johtamista Salon puhdistamolle. Tällöin saataisiin keskitetty ja kustannustehokas

puhdistusjärjestelmä ja ratkaisu esitettyyn ongelmaan. Kaupungin vastinetta adressille ei ole kuitenkaan saatu.

Hoitoyhdistys ehdottaa, että Salon kaupunki

- 1) tekee päätöksen runkoviemäri-investoinnista Muurla-Toija vuosille 2020-2021. Tämä on alueen vesienhoitosuunnitelman mukainen toimenpide ja sopisi mainiosti yhteen jo päätettyjen Kiskonjoen kalatierakentamisten kanssa.
- 2) tekee päätöksen, että haettavaksi tuleva Toijan nykyisen puhdistamon toimilupahakemus on viimeinen.
- 3) tekee päätöksen, että Kiskon taajamien hulevesiongelman poistamiseksi tehdään toimintasuunnitelma, koska nykyinen tilanne on kestävä ja koska asian tulee olla kunnossa, kun uusi runkoviemäri valmistuu.
- 4) aloittaa neuvottelut Lounea Oy:n kanssa runkoviemäriprojektin liittämiseksi kuituverkkokapasiteetin lisäämiseksi tarvittavaan kaapelivetoon Muurla-Kisko suunnalla. Lounea Oy on ilmaissut kiinnostuksensa ao. hankkeelle. Tällä yhteistoiminnalla saataisiin huomattavia taloudellisia säästöjä.

Hoitoyhdistys tarjoaa Salon kaupungille

- 1) paikallisen tietämyksensä ja kokemuksensa Kirkkojärven ekologisen ympäristön erityispiirteistä ja sen tilasta. Hoitoyhdistys voi järjestää mm. talkoita ja organisoida hanketta tukevia kansalaistapahtumia.
- 2) apua tiedottamisessa Kiskon asukkaille, sekä toimia yhdessä muiden hoitoyhdistysten kanssa.
- 3) apua hulevesiongelman ratkaisussa – tarjolla mahdollisesti Leader-ohjelman kautta rahoitusta ja projektihallintaa <http://www.ykkosakseli.fi>

Ehdotettua investointia puoltavia seikkoja

Salon jätevesihuollon parantaminen ei ole erillinen hanke, vaan se tukee mm. seuraavia, elinympäristöä ja alueen elinkelpoisuutta ja viihtyvyyttä parantavia hankkeita ja peruteluja:

- Kiskon Kirkkojärven ekologinen tila on välttävä ja järvi on vesienhoitosuunnitelman mukaan saatava hyvään tilaan vuonna 2021.
- Vesienhoitosuunnitelmassa esitetään toimenpiteenä rakennettavaksi uusi siirtoviemäri Kisko-Muurlaan vuoteen 2021 mennessä
- Kiskon Kirkkojärvi on erityissuojeltu vesistö.
- Kiskonjoki on osa Natura-ohjelmaa.
- Freshabit-hanke, jossa Kirkkojärven vesistön luonnontilaa parannetaan https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/20407199/Freshabit-hanke_PinjaKasvio_191216.pdf/25aedc7a-4926-47a4-b68d-49ee05a01104
- Kirkkojärven vedenlaadun parantaminen tukee Kiskon- ja Perniönseudun matkailun kehittämistä. Kirkkojärven veden laadun parantaminen tekisi mm. Kiskonjoen alajuoksun

Latokartanonkoskesta entistä houkuttelevamman luontomatkailukohteen.

<http://www.riverkeepers.fi/fi/kohteet/latokartanonkoski.html>

- Kosken voimalan kalateiden rakentaminen. EU-rahoitteinen (20milj €) Kosken voimalan ja sen säännöstelypadon ohittavien kalateiden rakentaminen on alkanut. Samalla parannetaan vesistön purojen ja jokien kutukelpoisuutta kunnostamalla niitä. Hanke on laajin Salossa koskaan tehty virtavesihanke ja sen onnistumisen perusedellytys on, että vesistön vedenlaatua parannetaan.
- Mainitun Toijan puhdistamon jätevesiongelman esitetty ratkaisuaikataulu, ja jo olemassa olevien ympäristöinvestointien ja suunnitelmien aikataulut limittyvät hienosti yhteen.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että jätehuollon saattaminen 2020-luvulle on koko Salon yhteinen asia!

Yhteistyöterveisin

Kiskossa 15.8. 2017

Juha Punta

Kiskon Kirkkojärven hoitoyhdistys ry:n puheenjohtaja

Liite: Ote Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelmasta vuosille 2016-21

Jakelu:

Salon kaupunginhallituksen pj.

Salon kaupunginvaltuuston pj.

Salon teknisen lautakunnan pj.

Salon ympäristölautakunnan pj.

Liikelaitos Salon Vesi, toimitusjohtaja

Freshabit LIFE IP-hanke, aluekoordinaattori